

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและสภาพปัญหา

กฎหมายล้มละลายเป็นกฎหมายที่มีบทบาทสำคัญในการแก้ไขปัญหาการดำเนินธุรกิจ ส่งเสริมเศรษฐกิจ และการค้าของประเทศให้เจริญก้าวหน้าได้นำมาบังคับใช้ในประเทศไทยตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา หลังจากนั้นเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและทันต่อสถานการณ์บ้านเมืองที่เปลี่ยนแปลงไปจึงได้มีการแก้ไข หรือออกกฎหมายฉบับใหม่ขึ้นมาแทนที่กฎหมายล้มละลายฉบับเดิมหลายฉบับ กฎหมายล้มละลายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน คือ พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 ซึ่งมีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยการตราเป็นพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมหลายครั้ง

กฎหมายล้มละลายนั้น โดยผลของคดีย่อมกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม ทั้งตัวบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล เจตนารมณ์ของกฎหมายล้มละลาย คือ การบรรเทา ความเสียหายแก่เจ้าหนี้และลูกหนี้ที่ล้มละลาย โดยได้รับการแบ่งเฉลี่ยความเสียหายและแบ่งทรัพย์สินของลูกหนี้ผู้ล้มละลาย เนื่องจากกฎหมายล้มละลายเป็นกฎหมายที่มีลักษณะเป็นกฎหมายเอกชน และกฎหมายมหาชน มีมาตรการลงโทษผู้กระทำความผิดในกระบวนการล้มละลายทั้งทางแพ่ง และทางอาญาอยู่ในฉบับเดียวกัน จึงมีผู้กล่าวว่ากฎหมายล้มละลายมีลักษณะเป็นกฎหมายมหาชนทางเศรษฐกิจ (Public Economic Law) เพราะเป็นกฎหมายที่ให้อำนาจรัฐผ่านกระบวนการยุติธรรมทั้งทางแพ่ง และทางอาญาในการจัดการกับลูกหนี้ที่มีอยู่ในสถานะมีหนี้สินล้นพ้นตัว (Insolvent) แต่ก็ยังคงเป็นที่ถกเถียงกันอยู่ในปัจจุบันว่า กฎหมายล้มละลายนั้นเป็นกฎหมายสารบัญญัติ หรือกฎหมายวิธีสบัญญัติ เพราะเหตุว่ากฎหมายล้มละลายเป็นกฎหมายที่มีลักษณะพิเศษแตกต่างจากคดีแพ่ง และคดีอาญาโดยทั่วไปที่สามารถแบ่งแยกให้เห็นกันได้อย่างชัดเจน

การฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ เป็นกฎหมายที่บัญญัติออกมาเพื่อช่วยเหลือเศรษฐกิจของประเทศโดยตรง โดยการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2541 เหตุผลเนื่องจากบทบัญญัติบางมาตราของพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 ไม่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน โดยเฉพาะเมื่อลูกหนี้ที่เป็นนิติบุคคลประสบปัญหาสภาพคล่องทางการเงินชั่วคราว อันควรได้รับความช่วยเหลือทางการเงินจากผู้ประสงค์จะให้ความช่วยเหลือแก่ลูกหนี้ เพื่อให้ลูกหนี้มีโอกาสดำเนินฟู- กิจการ แต่เนื่องจากมาตรา 94 (2) แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 แก้ไขเพิ่มเติม โดยมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2542 บัญญัติให้เจ้าหนี้ยอมให้ลูกหนี้ก่อนหนี้ขึ้น โดยรู้อยู่แล้วว่าลูกหนี้มีหนี้สินล้นพ้นตัวไม่มีสิทธิขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลาย อันเป็นเหตุให้ไม่มีสถาบันทางการเงิน หรือเอกชนรายใดยินยอมให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ลูกหนี้ที่ประสบปัญหาสภาพคล่องทางการเงินชั่วคราว ลูกหนี้จึงต้องตกเป็นบุคคลล้มละลายทั้ง ๆ ที่กิจการของลูกหนี้อยู่ในสภาพที่จะฟื้นฟูได้หากได้รับความช่วยเหลือทางการเงิน สมควรมีบทบัญญัติคุ้มครองการเงินชั่วคราวเพื่อให้ลูกหนี้มีโอกาสดำเนินฟูกิจการ ได้ซึ่งจะช่วยเจ้าหนี้ให้มีโอกาสรับชำระหนี้อย่างเป็นธรรมด้วย อันจะเป็นการส่งเสริมเศรษฐกิจและการค้าของประเทศให้เจริญก้าวหน้าต่อไป ด้วยเหตุนี้การบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้จึงได้เกิดขึ้นและได้บัญญัติไว้เป็นส่วนหนึ่งของพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 โดยได้บัญญัติเพิ่มในหมวด 3/1 ว่าด้วยกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ตั้งแต่มาตรา 90/1 ถึงมาตรา 90/90 นับว่าเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายล้มละลายครั้งสำคัญที่สุดเพื่อให้ทันต่อสถานการณ์บ้านเมืองและเศรษฐกิจของประเทศ

การฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ นอกจากจะมุ่งให้ความช่วยเหลือและให้โอกาสแก่ลูกหนี้ที่ประสบปัญหาทางการเงินแล้ว ถ้าทุกฝ่ายได้กระทำไปด้วยความสุจริตตามอำนาจหน้าที่ของตนก็ย่อมเป็นประโยชน์ต่อลูกหนี้ เจ้าหนี้ และเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ ในทางตรงกันข้ามหากทุกฝ่ายแสวงหาประโยชน์โดยทุจริตก่อให้เกิดผลเสียหายแก่ลูกหนี้ เจ้าหนี้ และเศรษฐกิจของประเทศ กฎหมายฟื้นฟูกิจการยังมีบทบัญญัติทางอาญาเพื่อลงโทษบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่อาศัยช่องว่างของกฎหมายกระทำความผิดเพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์แก่ตนหรือผู้อื่นด้วย

การกระทำความผิดอาญาตามกฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ แม้บทลงโทษตามที่กฎหมายบัญญัติไว้จะเป็นโทษเพียงเล็กน้อย แต่ในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปการกระทำความผิดอาญาเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้กลับมีปริมาณมากขึ้น และมีแนวโน้มจะกลายเป็นคดีอาญาที่มีลักษณะยุ่งยากและซับซ้อนมากขึ้น ผู้กระทำความผิดมักเป็นผู้ที่มีสถานภาพทางสังคม มีตำแหน่งหน้าที่การงาน มีความรู้ มีความน่าเชื่อถือ และได้รับการยอมรับของคนในสังคม คดีอาญาตามกฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้จึงเป็นคดีที่มีผลกระทบอย่างสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากการกระทำความผิดที่มีลักษณะของการดำเนินการอย่างเป็นระบบ เช่น การบิดเบือนบัญชีการเงินของบริษัท หรือการยกย้าย ถ่ายเท การแลกเปลี่ยนสินค้า การให้สินบนในวงการธุรกิจ การให้อิทธิพลทางการเงิน โน้มน้าวให้มีการออกกฎหมายเพื่อให้ตนเองหรือกลุ่มของตนได้รับประโยชน์ การนำเสนอข้อมูลอันเป็นเท็จในการโฆษณา การหลอกลวงเหย้า การล้มละลายโดยการฉ้อฉล การฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้โดยทุจริตฉ้อฉล อันอาจมองได้ว่าการกระทำความผิดดังกล่าวเป็นลักษณะของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจได้เช่นกัน เมื่อกระบวนการฟื้นฟูกิจการเป็นกระบวนการทางกฎหมายที่นำมาใช้เริ่มต้นเมื่อประมาณปี พ.ศ. 2542 เพื่อมิให้กิจการจำนวนมากต้องเข้าสู่กระบวนการล้มละลายอันมีสาเหตุมาจากสถานะทางเศรษฐกิจ และเป็นมาตรการทางกฎหมายที่สำคัญที่จะช่วยเหลือกิจการของลูกหนี้ให้สามารถดำเนินกิจการทางการค้าต่อไปได้ แต่ปัจจุบันพบว่ากิจการที่เข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ไม่ได้เป็นเพราะกิจการนั้นประสบภาวะทางเศรษฐกิจอย่างแท้จริง แต่เป็นการเข้าสู่กระบวนการทางกฎหมายเพื่อล้างหนี้สินที่ตนเองสร้างขึ้นโดยทุจริต ส่งผลให้กระบวนการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ไม่ใช่กฎหมายที่ออกมาเพื่อช่วยเหลือกิจการของลูกหนี้ตามเจตนารมณ์ที่แท้จริงได้

หากการยื่นคำขอฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้เป็นไปโดยทุจริต เป็นการกระทำเพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์จากการคุ้มครองและประโยชน์จากบทบัญญัติในมาตรา 90/12 แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 ซึ่งเรียกกันว่า Aromatic Style ย่อมทำให้เกิดผลกระทบต่อบรรดาเจ้าหนี้รายย่อย หรือธุรกิจขนาดเล็กได้ เช่น นับแต่เวลาที่ศาลมีคำสั่งรับคำร้องขอฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ไว้พิจารณาบริษัทลูกหนี้จะได้รับความคุ้มครองตาม

มาตรา 90/12 เช่น (1) ห้ามมิให้มีการฟ้องร้องลูกหนี้หรือร้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือสั่งให้เลิกนิติบุคคลที่เป็นลูกหนี้ ถ้ามีการฟ้องร้องหรือมีการร้องขอให้ศาลพิจารณาคดีนั้นไว้ก่อน หรือ (4) ห้ามมิให้ฟ้องลูกหนี้เป็นคดีแพ่งเกี่ยวกับทรัพย์สินลูกหนี้ เจ้าหนี้ไม่สามารถฟ้องร้องทางแพ่งต่อบริษัทลูกหนี้ได้เนื่องจากศาลในคดีแพ่งจะต้องมีคำสั่งให้จำหน่ายคดีชั่วคราวเพื่อให้เจ้าหนี้นำยื่นคำขอรับชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ซึ่งเป็นการไม่แน่นอนว่าการยื่นคำขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้นั้นเจ้าหนี้จะได้รับชำระหนี้เต็มตามจำนวนที่ยื่นคำขอรับชำระหนี้หรือไม่ ทั้งนี้ เป็นไปตามที่แผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ได้จัดกลุ่มและกำหนดให้เจ้าหนี้นั้นได้รับชำระหนี้เป็นจำนวนเพียงใด หากแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้จัดทำด้วยความสุจริตและผ่านมติที่ประชุมของเจ้าหนี้อย่างสุจริต บรรดาเจ้าหนี้ทั้งหลายย่อมได้รับชำระหนี้ด้วยความสุจริตและเป็นธรรมอย่างแท้จริงเช่นกัน แต่ในทางตรงกันข้ามหากการกระทำนั้นเป็นไปด้วยความทุจริต เจ้าหนี้ไม่ได้รับชำระหนี้เต็มตามคำขอรับชำระหนี้ย่อมส่งผลให้ธุรกิจของเจ้าหนี้เหล่านั้นต้องได้รับความเสียหายส่งผลกระทบจากการดำเนินธุรกิจต่อไปเป็นลูกโซ่ และส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศโดยรวมด้วย เนื่องมาจากการบังคับใช้กฎหมายฟื้นฟูกิจการภายใต้พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 นั้นยังขาดมาตรการที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาที่เกิดตามสภาวะการณปัจจุบันจากความทุจริตของผู้ร้องขอฟื้นฟูกิจการ อันก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อผู้มีส่วนได้เสียในคดีฟื้นฟูกิจการ

เมื่อตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/80 ได้บัญญัติบทลงโทษทางอาญาแก่ผู้ที่แสดงยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการตามมาตรา 90/3 อันเป็นเท็จในสาระสำคัญซึ่งอาจทำให้ลูกหนี้ เจ้าหนี้ ผู้อื่น หรือประชาชนเสียหาย แต่ไม่ได้บัญญัติเจตนาพิเศษคือการกระทำโดยทุจริตไว้ จึงมีปัญหาคือต้องทำการศึกษาว่า การกระทำโดยทุจริตนี้หมายความว่ารวมถึงการทำความผิดอาญาทั้งปวงตามกฎหมายฟื้นฟูกิจการกำหนดไว้หรือไม่ และผลของการกระทำโดยทุจริตเป็นอย่างไร เพราะบทบัญญัติของกฎหมายเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการภายใต้พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 แม้จะได้บัญญัติคำนิยามและความหมายของคำสำคัญต่าง ๆ เกี่ยวกับกระบวนการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ไว้ตามมาตรา 90/1 แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 แต่มิได้นิยามหรือให้ความหมายของคำว่า “ลูกหนี้ฟื้นฟูกิจการทุจริต” หรือ “การฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้โดย

ทุจริต” จึงก่อให้เกิดปัญหาความไม่ชัดเจนของกฎหมาย ปัญหาในการตีความรวมถึงการวิเคราะห์ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการทุจริตอันเกิดจากการกระทำของผู้ร้องขอเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ว่ามีลักษณะเป็นเช่นไร เป็นผลให้มาตรการทางกฎหมายในส่วนของการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ยังคงเกิดปัญหาข้อขัดข้องในการดำเนินการกระบวนการให้ตรงตามเจตนารมณ์ของกฎหมายและเป็นกฎหมายที่ทันต่อสถานการณ์บ้านเมือง

นอกจากนี้การฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ภายใต้พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 นั้น เมื่อศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ลูกหนี้เข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการแล้ว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ สำนักฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ กรมบังคับคดี กระทรวงยุติธรรมเป็นผู้ทำหน้าที่คอยควบคุมดูแลให้ผู้ทำแผน หรือผู้บริหารแผนของลูกหนี้ปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนฟื้นฟูกิจการ และหากเกิดการกระทำความผิดทางอาญาเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ในหมวด 3/1 ตามมาตรา 90/90 บัญญัติให้ลูกหนี้ เจ้าหนี้เป็นผู้เสียหายในความผิดนั้นด้วย โดยลูกหนี้ เจ้าหนี้สามารถฟ้องคดีอาญาได้ด้วยตนเองโดยตรง ทั้งนี้ พนักงานอัยการก็สามารถฟ้องคดีอาญาได้เช่นกันและความผิดในส่วนนี้กฎหมายไม่ได้กำหนดว่าความผิดใดเป็นความผิดต่อส่วนตัว ดังนี้ เมื่อความผิดปรากฏขึ้น ทุกความผิดจึงเป็นความผิดอาญาแผ่นดิน พนักงานสอบสวนสามารถดำเนินการได้โดยไม่ต้องมีการร้องทุกข์กล่าวโทษก่อนตามมาตรา 121 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญานอกจากนี้หากผู้เสียหายประสงค์จะฟ้องคดีเองโดยตรงตามมาตรา 29 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแล้ว ผู้เสียหายอาจร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนตามมาตรา 123 และมาตรา 124 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาก็ได้ด้วย เมื่อกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ หมวด 3/1 ของพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 บัญญัติให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นพนักงานสอบสวนคดีอาญาเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ไว้ ซึ่งคำว่า “ด้วย” ในบทบัญญัติมาตรา 160 นั้นหมายความว่า นอกจากเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะมีอำนาจสอบสวนในความผิดเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้แล้ว พนักงานสอบสวนซึ่งเป็นเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองตามมาตรา 18 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาก็มีอำนาจสอบสวนในความผิดดังกล่าวด้วยเช่นกัน ดังนั้น ในทางกฎหมายแล้วเจ้าพนักงานพิทักษ์-

ทรัพย์จึงมีอำนาจหน้าที่สอบสวนเพื่อรวบรวมพยานหลักฐานเกี่ยวกับการกระทำความผิดเนื่องจากพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 ไม่ได้บัญญัติตัดอำนาจสอบสวนคดีอาญาของพนักงานสอบสวนให้อยู่ในอำนาจของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นการเฉพาะ เป็นเหตุให้เกิดความทับซ้อนของอำนาจสอบสวนคดีอาญาตามกฎหมายฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้และยังมีข้อถกเถียงกันอยู่ว่าแท้จริงแล้วอำนาจสอบสวนคดีอาญาตามกฎหมายฟื้นฟูกิจการนั้นอยู่ภายใต้อำนาจหน้าที่ของหน่วยงานใด นอกจากนี้เมื่อพิจารณาจากลักษณะของ ความผิดอาญาในคดีฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้แล้วเข้าหลักเกณฑ์การเป็นคดีอาชญากรรมทางเศรษฐกิจซึ่งอยู่ในอำนาจสอบสวนของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ (DSI) ด้วยเช่นเดียวกัน ดังนั้น ในการกระทำความผิดกรรมเดียวกันแต่เจ้าหน้าที่รัฐ คือ พนักงานสอบสวน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พนักงานสอบสวนคดีพิเศษ (DSI) และ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ กรมบังคับคดี มีอำนาจทำการสอบสวนการกระทำความผิดอาญานั้นได้เหมือนกัน หากปัญหานี้ไม่มีการแก้ไขผลที่ตามมาคือ เมื่อมีผู้เสียหาย ร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นคดีหนึ่งหรือ ร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ (DSI) และร้องทุกข์กล่าวโทษต่อ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นอีกคดีหนึ่ง โดยเจ้าพนักงานทั้งสามฝ่ายไม่ทราบและ ดำเนินการสอบสวนคดีอาญาเกี่ยวกับกระบวนการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ภายใต้ กฎหมายล้มละลายไปตามอำนาจหน้าที่ของตนจนแล้วเสร็จ จึงก่อให้เกิดปัญหาการใช้ อำนาจรัฐโดยสิ้นเปลืองและเปล่าประโยชน์ และหากว่าเจ้าพนักงานของรัฐทั้งสองต่างมีความเห็นควรสั่งฟ้อง หรือควรสั่งไม่ฟ้องต่อพนักงานอัยการแตกต่างกันผู้ใดจะเป็น ผู้ตัดสินใจ เมื่อพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 160 วรรคสองเพียงแต่บัญญัติว่า “ในกรณีที่พนักงานอัยการมีความเห็นว่าไม่ควรฟ้อง ซึ่งแย้งกับเจ้าพนักงานพิทักษ์- ทรัพย์ ให้ส่งสำนวนไปยังอัยการสูงสุดเพื่อสั่ง” เท่านั้น ทำให้การกระทำความผิดกรรม เดียวกันแต่มีเจ้าพนักงานของรัฐสองแห่งมีอำนาจในการสืบสวนและสอบสวนได้พร้อม กัน งานวิจัยฉบับนี้จึงมุ่งเน้นที่จะศึกษาว่าระหว่างหน่วยงานทั้งสามแห่งนี้ หน่วยงานใด มีความเหมาะสมในการทำหน้าที่เป็นพนักงานสอบสวนการกระทำความผิดทางอาญา ตามกฎหมายฟื้นฟูกิจการมากที่สุด และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อกระบวนการ ยุติธรรมสูงสุด

เนื่องจากการสอบสวนเป็นมาตรการสำคัญอย่างหนึ่งในกระบวนการยุติธรรม และการฟื้นฟูฟูกิจการของลูกหนี้ การดำเนินการต่าง ๆ จะต้องมีการประสานงานกันเป็นอย่างดี การสอบสวนจะต้องมีความรอบคอบและรัดกุม การสอบสวนทางคดีเพื่อให้ได้รายละเอียดที่เพียงพอเพื่อความสมบูรณ์ของคดี และเพื่อให้มาซึ่งข้อเท็จจริงแห่งการกระทำความผิดให้ได้มากที่สุด ดังนั้น การที่จะให้เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานใดทำหน้าที่เป็นพนักงานสอบสวนคดีอาญาตามกฎหมายฟื้นฟูฟูกิจการของลูกหนี้ ผู้ที่ทำการสอบสวนจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการฟื้นฟูฟูกิจการของลูกหนี้ อย่างลึกซึ้งทั้งที่มาของการฟื้นฟูฟูกิจการ และทราบถึงต้นเหตุแห่งการกระทำความผิดก่อนบุคคลอื่น ๆ เนื่องจากการฟื้นฟูฟูกิจการของลูกหนี้เป็นกระบวนการที่มีระยะเวลาในการดำเนินการที่รวดเร็วกว่าคดีอาญาทั่วไป และเป็นความผิดอาญาที่มีได้ก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิต หรือร่างกายของผู้อื่นเหมือนคดีอาญาทั่วไป แต่เป็นความผิดที่มุ่งหวังการได้มาซึ่งทรัพย์สินซึ่งมีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ ดังนั้น ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญาเพียงอย่างเดียวอาจทำให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำความผิดไม่เพียงพอ จะต้องทราบข้อมูลสถิติ กฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อการฟื้นฟูฟูกิจการของลูกหนี้ที่บริสุทธิ์ยุติธรรม หากเจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความเข้าใจในตัวบทกฎหมาย และขั้นตอนการปฏิบัติอย่างแท้จริง ขาดการประสานงานทั้งระดับหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ก่อให้เกิดการดำเนินคดีที่มีความยุ่งยาก ซับซ้อนและล่าช้า เป็นผลให้บทบัญญัติในมาตรา 160 แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 ไม่สามารถนำบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้ ดังนั้น หากได้มีการแก้ไขปัญหานี้โดยให้หน่วยงานของรัฐหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งทำหน้าที่เป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบในคดีอาญาเกี่ยวกับการฟื้นฟูฟูกิจการ แต่เพียงผู้เดียวตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแล้วจะทำให้กระบวนการยุติธรรมในการดำเนินคดีความผิดคดีอาญาในคดีฟื้นฟูฟูกิจการของลูกหนี้บังเกิดประสิทธิภาพสมดังเจตนารมณ์ของกฎหมายฟื้นฟูฟูกิจการของลูกหนี้ภายใต้พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 และเพื่อเป็นการรองรับอำนาจหน้าที่ในฐานะพนักงานสอบสวนคดีอาญาตามกฎหมายฟื้นฟูฟูกิจการ และเพื่อสนับสนุนการเป็นพนักงานสอบสวนคดีอาญาเกี่ยวกับการฟื้นฟูฟูกิจการให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ตามพระราช-

บัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 ต้องมีการแก้ไขระเบียบ คำสั่งเรื่อง การดำเนินคดีอาญา
 ตามกฎหมายล้มละลายใช้ครอบคลุมทุกส่วนงาน ระบุแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ของ
 เจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาตามกฎหมายฟื้นฟูกิจการไว้ให้ชัดเจน กรณีพบ
 เชื้อ หรือมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะได้มีการกระทำความผิดอาญาเกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการพบ
 การกระทำความผิดด้วยตนเอง หรือเจ้าหน้าที่ ลูกหนี้ ผู้ทำแผน หรือผู้บริหารแผนได้ชี้แจง
 หรือให้ข้อมูลใด ๆ เกี่ยวกับการกระทำความผิด ให้ทำการรวบรวมพยานหลักฐาน
 เกี่ยวกับการกระทำความผิด เสนอผู้ได้รับมอบหมายเพื่อพิจารณามีคำสั่ง ถ้าหากภาครัฐ
 นำมาใช้โดยยังมีได้มีการแก้ไขปัญหาและข้อบกพร่อง ย่อมทำให้กระบวนการดำเนินคดี
 อาญาตามกฎหมายฟื้นฟูกิจการ ไม่เกิดประโยชน์สูงสุดได้ตามวัตถุประสงค์ของกฎหมาย-
 ล้มละลาย ดังนี้ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงมุ่งเน้นที่จะศึกษาและวิเคราะห์ลักษณะคดีอาญา
 เกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ เปรียบเทียบลักษณะความผิดอาญาทั่วไป และ
 ความผิดอาญาที่มีลักษณะเป็นคดีพิเศษ เปรียบเทียบความเหมาะสมของเจ้าหน้าที่รัฐ
 ในการสอบสวนการกระทำความผิดอาญาเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ วิเคราะห์
 มาตรการทางกฎหมายและระเบียบวิธีปฏิบัติที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันเกี่ยวกับการ
 สอบสวนคดีอาญาตามกฎหมายฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ โดยวิเคราะห์จากประมวล-
 กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 พระราชบัญญัติ-
 การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 ระเบียบปฏิบัติของกรมบังคับคดี คำสั่งกรมบังคับคดี
 เป็นหลัก ชี้ให้เห็นถึงผลดีและผลกระทบในการใช้อำนาจสอบสวนคดีอาญาของ
 เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ กรมบังคับคดี เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อสรุปและข้อเสนอแนะสำหรับ
 พิจารณาปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 และระเบียบปฏิบัติที่
 เกี่ยวข้อง และหาแนวทางแก้ไขปัญหามาเพื่อความเหมาะสมในการสอบสวนคดีอาญา
 เกี่ยวกับกระบวนการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

2.1 เพื่อศึกษาถึงสภาพปัญหาอำนาจสอบสวนคดีอาญาตามกฎหมายล้มละลายในคดีฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้

2.2 เพื่อศึกษาถึงประวัติ ความเป็นมา และสภาพปัญหาของการร้องขอฟื้นฟูกิจการโดยทุจริต การสอบสวนคดีอาญาตามกฎหมายล้มละลายในคดีฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้โดยเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ พนักงานสอบสวน และพนักงานสอบสวนคดีพิเศษในประเทศไทย

2.3 เพื่อศึกษาถึงสภาพปัญหาของกฎหมายฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจ สถานะ มาตรฐาน ขอบเขตความรับผิดชอบทางอาญาของผู้ร้องขอฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้โดยทุจริต การสอบสวนการกระทำความผิดทางอาญาตามกฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้สหรัฐอเมริกา ประเทศออสเตรเลีย และประเทศอังกฤษ

2.4 เพื่อศึกษาถึงแนวทางในการกำหนดนโยบายทางกฎหมาย การตีความกฎหมาย วิธีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งทางปฏิบัติ และทฤษฎี ทำให้สามารถนำกฎหมายมาบังคับใช้ได้เหมาะสม และเกิดประโยชน์แก่ประชาชน และประเทศชาติต่อไป

2.5 เพื่อศึกษาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายฟื้นฟูกิจการ และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกระบวนการฟื้นฟูกิจการของไทย และเป็นแนวทางในการนำไปปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ และหน่วยงานผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง อันจะมีส่วนช่วยให้การดำเนินคดีอาญาตามกฎหมายล้มละลายว่าด้วยการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้สะดวก รวดเร็ว เป็นธรรมตรงตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย และเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานเดียวกันตามหน้าที่และความรับผิดชอบ

3. สมมุติฐานของการศึกษา

พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 ได้บัญญัติให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แต่ไม่ได้แบ่งแยกอำนาจสอบสวนระหว่างเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ และพนักงานสอบสวน ก่อให้เกิดปัญหาการใช้อำนาจสอบสวนคดีอาญาเกี่ยวกับกฎหมายล้มละลายที่ซ้ำซ้อนกัน และในทางปฏิบัติเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ไม่อาจทำหน้าที่เป็นพนักงานสอบสวนได้อย่างสมบูรณ์เนื่องจากไม่มีกฎ ระเบียบ แนวทางในการปฏิบัติ จึงไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายอันจะก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ผู้เสียหายในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอาญา

4. ขอบเขตของการศึกษา

ขอบเขตการวิจัยโดยวิจัยสภาพปัญหาทางอาญาเฉพาะการเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการ โดยทุจริต ความรับผิดชอบทางอาญาของผู้ร้องขอฟื้นฟูกิจการ โดยทุจริต ทั้งก่อนและหลังจากที่ศาลสั่งรับคำร้องขอฟื้นฟูกิจการ การใช้อำนาจสอบสวนของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในประเทศไทย วิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยศึกษาจากกฎหมาย แนวทางการปฏิบัติงาน ประสพการณ์ และข้อเท็จจริง เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ. 2542 ศึกษาเปรียบเทียบขอบเขต อำนาจหน้าที่การดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอาญาของพนักงานสอบสวน และเจ้าพนักงานอื่นตามกฎหมายพิเศษต่าง ๆ

5. วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาจากเอกสาร (Documentary Research) และเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ คำบรรยายในการเรียนการสอนกระบวนวิชากฎหมายล้มละลายเปรียบเทียบ คำพิพากษาศาลฎีกา แนวความคิดของกฎหมายล้มละลาย การฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ตามกฎหมายล้มละลายของไทย ค้นคว้าจากกฎหมาย เอกสารทางวิชาการ การสัมมนาทางวิชาการ รายงาน หนังสือ วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย วารสาร บทความ หนังสือพิมพ์ และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ รวมถึง ข้อมูลจากระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ทราบถึงสภาพปัญหาอำนาจสอบสวนคดีอาญาตามกฎหมายล้มละลายในคดีฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้

6.2 ทราบถึงประวัติ ความเป็นมา และสภาพปัญหาของการร้องขอฟื้นฟูกิจการโดยทุจริต การสอบสวนคดีอาญาตามกฎหมายล้มละลายในคดีฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ โดยเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ พนักงานสอบสวน และพนักงานสอบสวนคดีพิเศษในประเทศไทย

6.3 ทราบถึงสภาพปัญหาของกฎหมายฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจ สถานะ มาตรฐาน ขอบเขตความรับผิดชอบทางอาญาของผู้ร้องขอฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้โดยทุจริต การสอบสวนการกระทำความผิดทางอาญาตามกฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศออสเตรเลีย และประเทศอังกฤษ

6.4 ทราบถึงแนวทางในการกำหนดนโยบายทางกฎหมาย การตีความกฎหมาย วิธีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งทางปฏิบัติ และทฤษฎี ทำให้สามารถนำกฎหมายมาบังคับใช้ได้เหมาะสม และเกิดประโยชน์แก่ประชาชน และประเทศชาติต่อไป

6.5 ทราบถึงแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายฟื้นฟูกิจการ และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการฟื้นฟูกิจการของไทย และเป็นแนวทางในการนำไปปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ และหน่วยงานผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง อันจะมีส่วนช่วยให้การดำเนินคดีอาญาตามกฎหมายล้มละลายว่าด้วยการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้สะดวก รวดเร็ว เป็นธรรมตรงตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย และเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานเดียวกันตามหน้าที่และความรับผิดชอบ